

PRILOŽNE OZNAKE MJESTA

Iznimke su gradovi, manji otoci i poluotoci, npr. **Roma,-ae, f.; Athenae, -arum, f. Atena (grad); Corinthus, -i, f. Korint; Rhodus, -i, f. Rodos; Carthago, -inis, f. Kartaga** odnosno imenice **domus, -us, f.kuća, dom; humus, -i, f. tlo; rus, ruris, n. selo**

Quo is? Kamo ideš? (tzv. akuzativ cilja)

Odgovor: in+ A/a + glagol kretanja (eo, ire, ii, itum- ići) npr. In scholam eo. Idem u školu.

IZNIMKE: odgovor je samo u A/ a bez prijedloga in: Athenas, Romam, Corinthum, Carthagine, Rhodum; domum- kući, humum- na zemlju, rus- na selo

Athenas eo. Idem u Atenu. ILI Domum imus. Idemo kući.

Ubi es? Gdje si? (tzv. ablativ mjesta)

Odgovor: in+ AB/ ab+ glagol sum, esse, fui npr. In schola sumus. U školi smo.

IZNIMKE:

- odgovor je samo u AB/ ab bez prijedloga in: Athenis, Carthagine
- Odgovor je u starom lokativu (današnji genitiv): Romae, Corinthi, Rhodi; domi- kod kuće; ruri- na selu; humi- na tlu
- Oznake mjesta s imenicom *locus, -i, m.* ili pridjevom *totus, 3: hoc loco-* na ovom mjestu; *toto mundo-* u čitavom svijetu, *totis castris-* u cijelom vojnom logoru
- Izraz *terra marique-* na kopnu i moru

Domi fuimus. Bili smo kod kuće.

Unde venis? Odakle dolaziš? (tzv. ablativ odvajanja)

Odgovor: e/ ex +AB/ ab+ glagol kretanja npr. E schola imus. Idemo iz škole.

IZNIMKE: samo AB/ ab bez prijedloga e/ ex: Athenis, Roma, Carthagine; domo- od kuće, rure- sa sela; humo- sa tla

Hodie Roma venitis. Danas ste došli iz Rima.

Qua is? Kuda ideš?

Odgovor: per+ A/ a+ glagol kretanja npr. Per urbem ambulamus. Šetamo kroz grad.

IZNIMKE: imena cesta, mostova, vrata, ulica i trgova samo u AB/ ab bez ikakvog prijedloga:
Via Appia- Apijevom cestom, porta Aurea- kroz Zlatna vrata

Via Appia ambulamus. Šetamo Apijevom cestom.

Rečenice

Odnosne (relativne) rečenice u indikativu (pogledaj relativno povezivanje)

Počinju :

- odnosnom zamjenicom *qui, quae, quod-* koji, a, e
- odnosnim prilogom *ubi, quo, qua, unde-* gdje, kamo, kuda, odakle

Odnosi se na neku riječ u glavnoj rečenici ili na čitavu glavnu rečenicu

Npr. Senatores in curia, **qua in Foro erat**, veniebant. Senatori su išli u kuriju **koja je na Forumu**.
Ubi amici, ibi domus. **Gdje su prijatelji**, ondje je dom.

Sva glagolska vremena su u indikativu.

Vremenske rečenice u indikativu

Počinju:

- veznikom *ubi-* prevodi se *čim, kada*
- veznikom *postquam-* prevodi se *pošto, poslije*
- veznikom *cum-* prevodi se *kada*

Sva vremena su u indikativu. One izražavaju vrijeme radnje glavne rečenice.

Npr. **Cum tacent**, clamant. **Kada šute**, viču.

Postquam multos libros perlegeras, multa intellexisti. **Pošto si pročitao mnogo knjiga**, mnogo toga si shvatio.

Uzročne rečenice u indikativu

Počinju:

- veznicima *quia- jer, quoniam- kad već, quod- jer, što*

Izražavaju uzrok radnje glavne rečenice.

Npr. Scipio appellatus est Africanus, **quia Africam domuerat**. Scipion je nazvan Afrički **jer je pokorio Afriku**.

Gaudeo, **quod vales**. Radujem se **što si zdrav**.

Dopusne rečenice u indikativu

Počinju veznikom *quamquam-* *makar, premda*.

Npr. Hannibal, *quamquam Romanos saepe vicit*, Roman delere non potuit. *Premda je Hanibal često pobijedio Rimljane*, nije mogao uništiti Rim.

Kondicionalne (pogodbene) rečenice u indikativu

Počinju:

- veznikom *si- ako, da*
- veznikom *nisi/ si non- ako ne, da ne*

Izriču pogodbu koja se zamišlja kao stvarna ili istinita i pri tome nije važno vrši li se ta pogodba.

Npr. *Si discimus*, scimus. *Ako učimo*, znamo.

Nisi fortiter pugnabatis, vincemini. *Ako se ne budete hrabro borili*, bit ćete pobijeđeni.

GRAMATIKA

GLAGOLI

- 1.- 4. konjugacije, glagol *sum, esse, fui ; eo, ire, ii, itum* I njihove složenice
- Aktivna I pasivna vremena u indikativu: *present, perfekt, imperfect, pluskvamperfekt, futur 1., futur 2.*
- Imperativ 1. i 2.
- Infinitiv prezenta aktivnog i pasivnog
- Particip prezenta aktivnog, particip perfekta pasivnog
- Gerund, gerundiv

IMENICE

- 1.- 5- deklinacije

PRIDJEVI

- 1.- 3. Deklinacije

ZAMJENICE

- Osobne
- Posvojne
- Odnosne (*qui, quae, quod*)

GLAVNI BROJEVI